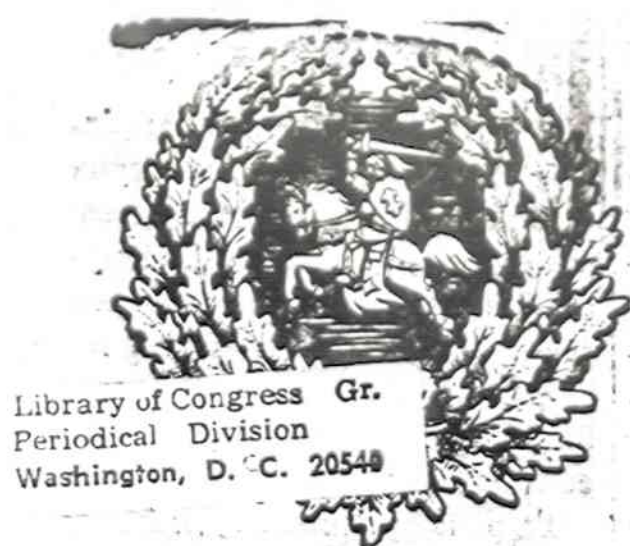

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXXI

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis Thursday, December 27, 1984 — VLIKo metai

JAV PATARĖ IZRAELIUI SUSIVERŽTI DIRŽUS

DR. BAČKIS GAVO AUKŠTŲ PAREIGŲNŲ SVEIKINIMUS

Sv. Kalėdų ir Naujųjų 1985 metų proga Prezidentas ir ponia Reagan, viceprezidentas ir ponia Bush, Valstybės sekretorius ir ponia Shultz, JAV protokolo šefė ir ponia Roosevelt, Sv. Sosto prancišijus arkivysk. Pio Laghi, Vašingtono arkivysk. James A. Hickey, Vašingtono majoras ir ponia Barry bei Baltimorės majoras atsiuntė sveikinimus ir linkėjimus Lietuvos atstovui ir poniai Bačkienai, kurie ingi pasiuntė sveikinimus aukštesiems sveikintojams.

Svenčių proga O. ir S. A. Bačkiai taip pat pasikeitė sveikinimais su daugelio valstybių ambasadoriais, atstovais ir jų žmonomis.

KLADINA VISUOMENĖ BLOGA VALIA IR NEŽINOJIMU

MIUNCHENAS, Vak. Vokietija. — Taip daro p. Br. Nemickas ir "Akiračiai", kas ėmė ir iš p. Ant. Pleškio pasisakymo, liečiančio sudarymą parlamento į Europos Bendruomenę (žiūr. praėjo mėnesio 9 d. "Naujieji"). Ponas Pleškys tenai rašo, kaip, kaip iš tikrųjų buvo, būtent: 1979 m. ir šiemet atstovai į Europos Bendruomenės parlamentą buvo renkami jai priklausanti valstybių rinkikų. Jie buvo renkami tokia pat tvarka, kokia yra nustatyta ir į savo parlamentus, tik, žinoma, į Europos Bendruomenės parlamentą rinkti po mažesni skaičiai. Pavyzdžiui, Belgijos rinkikų rinkti tik po 21 atstovus, Danijos — po 16, Graikijos — po 81, Danijos — po 16, Graikijos — po 24, Ispanijos — po 15, Liuksemburgo — po 6 ir Olandijos — po 25. Kandidatus į šį parlamentą taip pat statė vien Bendruomenės priklausiosios valstybės, veikiančios partijos bei kiti politiniai junginiai. Pavyzdžiui, Vokietijoje 1979 ir 1984 metais buvo įstadijusio savo kandidatus abi krikščioniškos sąjungos, socialdemokratų ir liberalų partijos, žalieji ir kiti kiti.

Taigi, ir p. dr. Bobelio pasakymas, kurį iškreipė p. Nemickas ir "Akiračiai", yra teisingas, gi pastarųjų — p. Nemicko ir "Akiračių" padarytą iškreipimą tetenka laikyti arba vien bloga valia, kurios ir mūsų išsiviečių tarpe niekad netrūko prieš VLIKą bei jam besiaukojančius jos karių. Gynėjai padeda prielietuvių patriotus, arba nežino-

jimu. Bet visais atvejais tai yra klaidinimas mūsų visuomenės, o ypač anosios, kuri neturėjo bei neturi progos susipažinti arčiau su pačiais šaltiniais, tvarkančiais ir Europos Bendruomenės parlamento sudarymą.

J. Kairys

F. FEODORENKA ISVAŽIAVO MASKVON

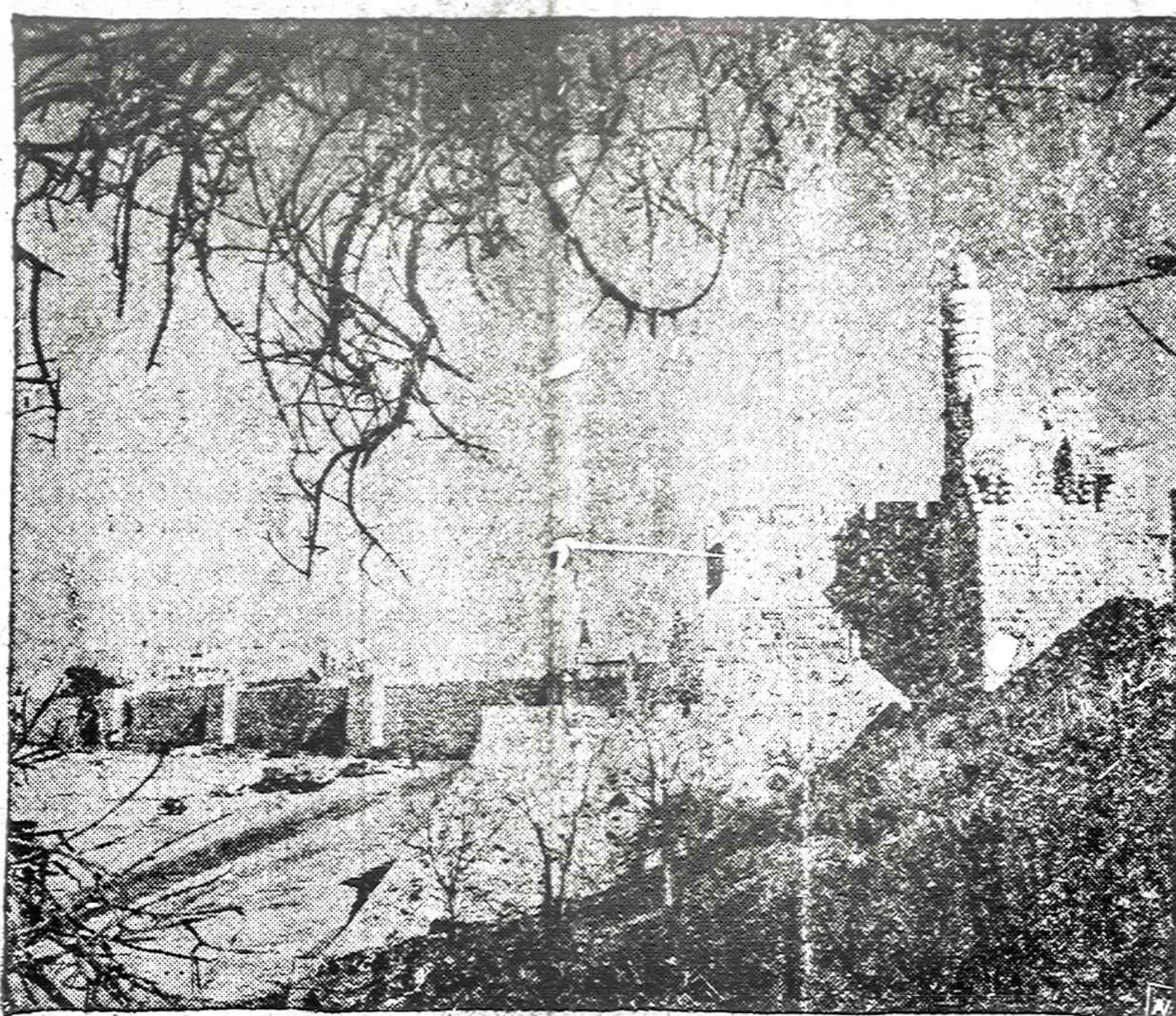
NEW YORK, N.Y. — F. Feodorenka, sulaukęs 77 metų, prieš pačias Kalėdas buvo išvežtas į Maskvą.

Neal M. Shaer, OSI įstaigos, veikiančios prie Teisingumo departamento, pirmininkas, pažėbė, kad iš Amerikos išvežtas pirmas užsienietis, buvęs Lenkijoje nacių suimtųjų ir laikomų Treblinkoje sągarg.

F. Feodorenka buvo gimta JAV pilietybė, jis įvažiuodamas į Ameriką, nepasakė, kad jis buvo Treblinkoje laikomų suimtųjų sągarg. Jeigu jis, imdamas JAV pilietybę, būtų atsakingiems pareigūnams prisipažinęs, kad buvo suimtųjų stovyklos sągarg, tai pilietybę gal būtų jam ir neatėmė. 1979 metais jis buvo specialiai paklaustas, ar jis buvo sągarg, bet jis neprisipažino. Turimi dokumentai rodo, kad jis buvo. Kada jam papasakojo nuo kada jis ėjo sągarg pareigas ir kada jis baigė, tai tada prisipažino. Jis nesigynė ir pareiškė, kad grįš į Rusiją.

— Trečiadienį aukso uncija kainavo \$316.

— Vietnamo tankai nedrįsta įžengti į Ampil miestą, nes jį gina 4,000 pasiryžusių Kambodijoj karių. Gynėjai padeda prielietuvių patriotus, arba nežino-

Izraelio politikams labai nepatinka sekretoriaus Shultz pranešimas, kad visi izraelitai turės sutvarkyti savo ir krašto ekonominius reikalus.

VIETNAMO KARIAI PUOLA KAMBODIJOS GYNĖJUS

TAILANDO SOSTINĖ PRANEŠA, KAD 63,000 KAMBODIJOS CIVILIŲ ĮŽENGĖ Į TAILANDO TERITORIJĄ

ARANJAPRATET, Tailandas.

— Iš šio Kambodijos pasienio miesto praneša, kad antradienį Vietnamo artilerija ir aviacija pradėjo pudti paskutinius Kambodijos gynėjus, esančius Ampil ir Ritisen apylinkėse. Puolimą pradėjo artilerijos ugnimi, o vėliau puolė Vietnamo lakūnai.

Trečiadienio vakare Tailando sieną jau peržengė 63,000 Kambodijos gyventojų. Tailandas pasienio sargai leidžia Kambodijos gyventojams peržengti sieną, bet jų neleidžia į krašto vidurį. Jie norėtų pasiekti Bangkoką, vienas kiltas pasprunka iš pasienio, bet daugiau neleidžia. Pirmąją pagalbą atbėgusiems teikė Raudonasis Kryžius.

— Socialdemokratas Garcia Perez gina demokratine Peru Respublikos vyriausybę nuo karių ir gerai organizuotų narkotikų pardavinėtojų.

— Indijos tanklaivis, Persijos įlanka vilkęs naftą, Irano lėktuvo buvo apšaudytas, bet gaisro nesukėlė.

KALENDORĖLIS

Gruodžio 27 d.: Jonas evangelistas, Permė, Rymas.

Saulė teka 7:16, leidžiasi 4:25.

Oras ne toks šaltas, jis ir snigs.

TEHERANE SPROGO GALINGA BOMBA

TEHERANAS, Iranas. — Kalėdų dieną prie vieno nedidelio viešbučio privažiavo taksis. Jame važiuovė žmogus mašiną pastatė o vėliau galve nuėjo tolyn. Niekas jį nekreipė jokio dėmesio.

Po kelių minučių automobilyje buvusi galinga bomba sprogo ir užmušė netoli ėjusius keturis vyrus, o 490 sunkiai sužeidė. Daugiausia nukentėjo viešbutyje buvusieji žmonės. Specialistai apskaičiuoja, kad automobilyje turėjo būti iki 25 svarų sprogtamosios medžiagos. Sprogimas išmušė aplinkui esančių namų langus.

Policija nustatė, kad nuo sprogimo nukentėjo 40 namų. Yra pagrindo manyti, kad bomba galėjo padėti žmonės, kurie buvo priešingai Kuveito keleivinio lėktuvo pagrobimui ir jo nusikrimui į Teheraną.

— Indijoje pirmą balsavimo dieną dalyvavo labai daug žmonių. Manoma, kad Kongreso partijos opozicija bus išsiuota iš parlamento. Daugumą gaus Kongreso partija. Bet reikia laukti, kol suskaičiuos balsus.

MINISTERIS PATARIA G. SHULTZUI NESIKISTI Į IZRAELIO REIKALUS

PRASO KETURIŲ BILIJONŲ DOLERIŲ PARAMOS IR NORI, KAD AMERIKA VISAI NEPRASIZIOTŲ

TEL AVIVAS, Izraelis. — Prasidėjus antradienį Izraelio vyriausybės nariai ir spauda labai plačiai komentavo sekretoriaus George Shultz patarimą Izraeliui gerokai susiveržti diržus ir aptvarkyti savo ūkio reikalus.

Prez. Reaganas sutiko paskirti 2,6 bil. dolerių 1985 metais Izraelio paramai, bet kai Izraelio dabartinė vyriausybė pareikalavo dar 800 milijonų dolerių daugiau 1985 metais ir 1986 metais nori gauti rekordinę 4,1 bil. dolerių sumą, tai prezidentas Reaganas patarė Shultzui pranešti Izraelio vyriausybei, kad pinigų Izraelis gaus tik tada, kai Vašingtonas pamatys pačios Izraelio vyriausybės narių ir gyventojų pasiaukojimą taupymų srityje. Vyriausybė turi įtikinti krašto gyventojus, kad visi turintys priemonių taupyti.

Izraelio planavimo ministeris Gad Jakobi buvo liek pasipiktinęs sekretoriaus Shultz pranešimu, kad patarė jam nesikisti į Izraelio vidaus reikalus.

Keli Izraelio laikraščiai paskelbė ir komentavo ministerio Jakobi pareiškimą, bet buvo ir tokių, kurie įdėjo sekretoriaus Shultzto tartus žodžius ir tuoj pat pridėjo, kad sekretorius turi teisę padaryti pastabas. Jeigu JAV duoda Izraeliui paramą ūkio reikalams sutvarkyti, tai sekretorius turi teisę pastabas padaryti.

Sekretorius patarėjo, kad vyriausybė turi apkarpyti bereikalingas išlaidas, ji privalo sustabdyti paramą toms bendrovėms, kurios neša nuostolius ir sulaukti pinigų spausdinimo presei.

Jeruzalės hebrajų universiteto ekonomikos profesorius Eytan Šešnicki pareiškė, kad jis poniausiai sutinka su sekretoriaus Shultz patarimais, nes tai esą sveikas būdas palaikyti Izraelio ūkio reikalus ir stabilizuoti krašto finansus.

Atėmiantis metams Ameriką jau priėdėjo duoti Izraeliui 2,6 bil. dolerių. Dabartinė Izraelio vyriausybė apskaičiavo, kad Amerika dar turi duoti 800 mil. bilijonų dolerių 1985 metams, 1986 metams dabartinė Izraelio vyriausybė paprašė dar 4,1 bilijono dolerių. Tai nepaprastai didelis suma. Amerika duoda ir kitoms valstybėms dideles sumas, bet prezidentas Reaganas yra įpareigotas paklausti, kaip amerikiečių duodamos sumos bus išleidžiamos. Jeigu jau amerikiečiai turi susispausti, tai naujai izraelitai mano, kad amerikiečiai susipauso, o izraelitai galės svetimas pinigus leisti kaip jie norės.

KANADOS PREMJEERAS AIŠKINASI KASDIEN

OTTAWA. — Kanados premjeras kiekvieną dieną užima į parlamentą ir 45 minutes privalo aiškintis parlamento nariams apie įvykius krašte.

Kiekvieną rytą premjeras privalo užteiti į parlamentą ir atsakyti į parlamento narių klausimus. Premjeras privalo būti iškliai informuotas apie visus svarbesnius Kanados reikalus. Parlamente dar yra likęs didelis demokratų skaičius. Jie, galima sakyti, kiekvieną rytą skolina premjerą.

Laimei, kad premjeras turi gerą atmintį. Jis mėgsta skaityti ir visą laiką varžloja valstybinius dokumentus. Jis reikalauja, kad kiekvienas svarbus valstybės reikalas jam būtų praneštas raštu. Jis nori nuolat žinoti, kad galėtų atsakyti parlamento nariams.

100,000 ŽMONIŲ KLAUSĖ POPIEŽIAUS

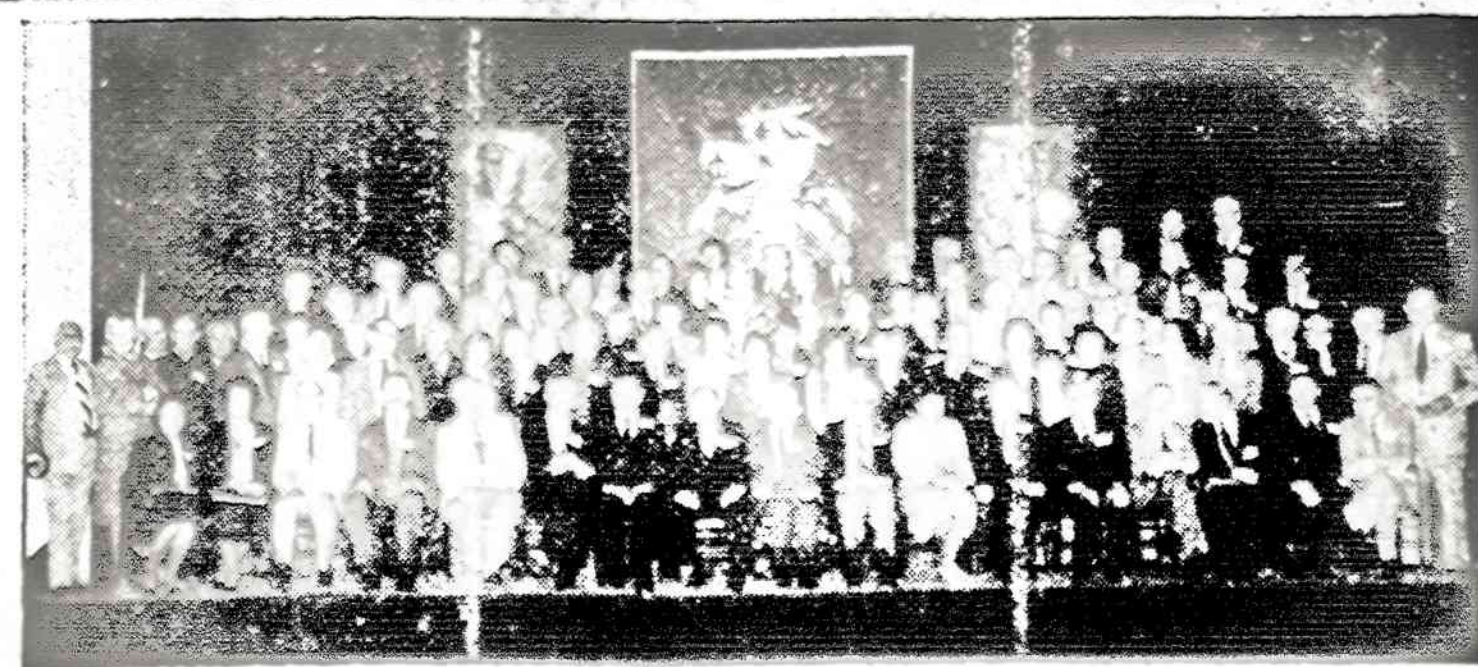
VATIKANAS. — Praeitais metais popiežiaus kalbos klausė 10.000, o šiemet susirinko 100 tūkst. žmonių. Popiežius tikino, juosius pasveikino 47 kalbomis. Jų tarpe jis ir lietuviškai sveikino — Linksmų Kalėdų švenčių linkiu lietuvius.

Šiemet popiežius atkreipė klausytojų dėmesį į Afrikoje ir kitur esantį badą. Popiežius patarė imtis priemonių, kad žmonės nemirtų badu. Žemėje yra pakankamai maisto. Reikia, kad jis būtų tinkamai paskirstytas. Popiežius taip pat paskatino erorizmą. Jis nurodė, kad turime niekas tiklo nepasiekti. Jis tikino klausytojus, kad gera valia, įsitikinimu galima žymiai daugiau pasiekti.

Ponia Marija Deksnys, gyvenanti Chicagoje, 6758 W. 64th Place, žiūrindama 18 pėdų Kalėdų eglutės papėdėje sustatytas ir sušodintas lietuviškas lėles ir ant eglės kabančius šiaudinius. Eglutė buvo įrengta Mokslo ir pramonės muziejuje, esančiame 57-oje gatvėje.

(Al Vaitis nuotrauka)

Šių metų gruodžio mėn. 2 dieną Chicagoje vykusios VLIKo konferencijos bendras salės vaizdas. (J. Tamulaičio nuotrauka)

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslų žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

Nekalėdinių žmonių Kalėdos

Nors ne tik žmogaus, bet ir angelo balsu kalbėsi, bet nebūsi pagalbą artimui teikiantis, tu būsi skambas varpas ar galvojantis cim-bolas.

(Naujasis Testamentas, Korintiečiai. 13)

Dr. Jonas Adomavičius

Toliau toje pat vietoje šventės tvirtina, kad aš būsiu niekas, jei nešėsiu artimo, nors ir visus mokslus būčiau išėjęs ir didžiausios jėgos įsigijęs. Vien už tą šventės vietą, prieš tūkstančius metų parašytą, ši knyga verta kiekvienam skaityti ir pagal ten rastus nurodymus gyventi. Mat, aiškiau niekas negalėtų nusakyti, nurodant žmogui kelią, kuriuo jis turi eiti per visą savo gyvenimą. Jau už tuos kelis nurodymus šventraštis yra vertas visų didžiausio dėmesio ir jo nurodymų pildymo.

Nekalėdiskas žmogus neina žmoniškų kelių

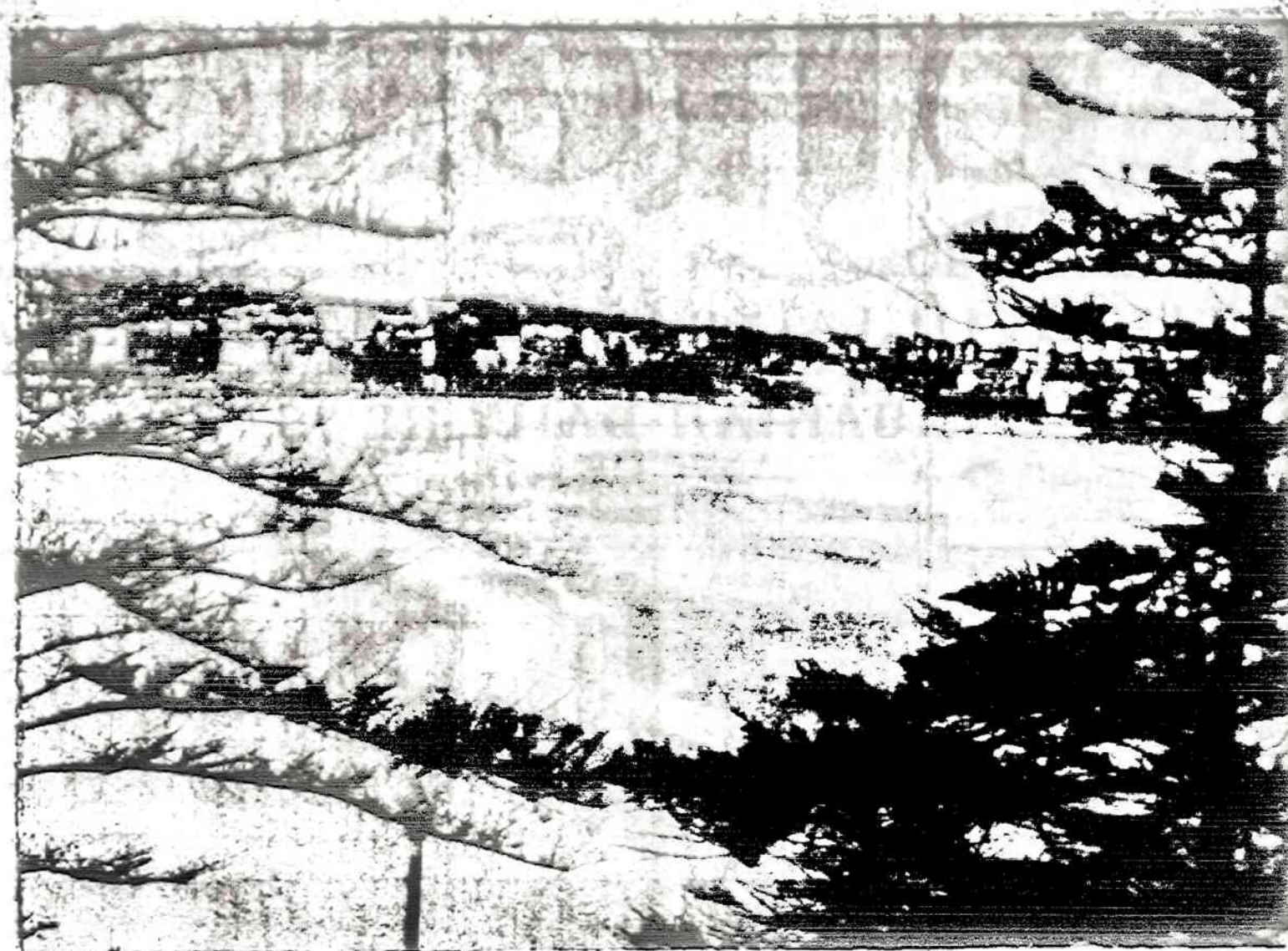
Šiose Kalėdose visų nuostabių išryškėja mūsų dvasinė būklė. Štai visi didžiausio dėmesio ir jo nurodymų pildymo.

palyginus su tikra žmogumi, kuris pajęgia bent dalelę sekti, pildyti šventraščio nurodymus, normaliam žmogui privalomus. Pasaulinio mąsto šio krašto rasytojas Mark Twain tvirtina, kad Dievas visų pirma sutvėrė KVAIPI. Tai buvęs Jo bandymas pirmą kartą sukurti TIKRĄ žmogų. Atrodo, kad iš to pirmo tvirtinio, to kvailio, prisivėję ant žemės nesuskaitoma gausa papalėlių, kurie savo elgesiu, t. y. nekaldiskumu daro gėdą tikram žmogui.

Jei Kalėdas laikome Gėrio, Taikos, Ramybės ir Džiaugsmo švente, mus raginančia atgimti į tokį gėrį, tai pagal dabartinį būdą žmonių elgesį žmonės nepajęs atgimti, nors kasdien per uolius bus KALĖDOS, mas visus atgimti į Taiką. Ramybę skatinančios. Tik pažūrėkime į savo dvasios asmenybės veidrodį ir štai kokių nekaldiskų žmonių elgesius mes pamatysime.

Sėtono kaltinimas, tai mėginimas sava menkumą paslėpti

Dabar klysta tili dvasininkai, ir jų suklaidinti kai kurie pasauliečiai kaltina vien sėtoną už visą PATIES žmogaus čia ant žemės būdą. Štai kokių nekaldiskų žmonių elgesius mes pamatysime.

Kolifonijos pakraščiuose

išsivysčiusiojo, yra toks sėtono kaltinimas. Ir štai dėl ko.

1. Dėl tarpusavio nesantaikos kaltindami NETIKRĄ kaltinimą, mes niekada taikos neatsieksime. Už tai šiose Kalėdose griežtame už gerklės nekaldiskam žmogui, o ne kokiam ten išsigalvotam sėtonui. Mat, faktas yra, kad NEŽMONIŠKAS asmuo, įgavęs galios, kuria ir kuro čia ant žemės pragaro ugnį. Taip, tik jis toks, o ne pasakius, kas sėtonas, yra taikos, ramybės ardytojas. Nežmoniškas žmogus yra didžiausias sėtonas, net už sėtono vyresnįjį baisesnis. Pradėkime iš savo aplinkos NEKALDISKAI nusiteikusiuosius (asmenybe, nusiteikimais dar nesu brandusiuosius į tikrą žmogų) ir per tūkstančius metų žmonių tarpe buvusių nesantaiką šauks kaip pavasaryje sniegą.

Tokį nesantaikos pašalinimą galima atsiekti TINKAMU dabartinių žmonių elgesiu. Vaikas, JKI tuo, ką jis MATO. Tikmas suaugusiųjų elgesys ugdy-

linkams besielgiančius vaikus. Tokiems bus svetimos kriminalistų gangės, būriai išvirkėlių ir masės tinginių bei tarpusavyje besibarantiųjų.

Už tai mes save parodome esančiais tuščiakalbiais ir tikro darbo vengiančiais žmonėmis, kai mes kaltiname vien sėtoną, dėl visokio blogio čia ant žemės, įskaitant ir Chicagoje vykstančias gangsteriškas žudynes nekaltųjų. Pagal minėtą šventraštį, mes, reikiame darbų nesigirdami, esame skambas varpai, o ne darbininkai Kristaus vynuogynė.

Pradėjome gesti nuo galvos

Blogiausia, kad mes pradėjome gesti, kaip žuvis, nuo galvos. Mūsų Chicagoje kardinolas dabar pasiūlė duosias ketvirtį milijonų dolerių (iš mūsų parapijų, čy kisenės surinktų) KOVAI SU KRIMINALU Chicagoje O gurus dabartinius moksleivis žino, ką kardinolas pamiršo, kad kriminalas nesunaikinamas nei kalėjimais, nei pinigais, nei policininkų būriais — tai NEKALDISKO žmogaus elgesys, dvasinis dalykas: dar dvasia, asmenybe, nusiteikimais ŽMONIŠKUS netapusiojo darbas yra tas kriminalas, dabar visiems ramybę drumsčius Chicagoje. Todėl ir reikia kovoti su kriminalu REIKIAMAI, o ne bet kaip: reikia sukleli visus, dar visai į niekus nepavirtusiuosius, KOVAI su NEAUKLEIMU. Vaikai turi turėti ŽMONIŠKUS tėvus. Tik tada tokie tėvai pajęs vaikus užauginti ne kriminalistais, čia kardinolas pasirodė tikru VADOVU, tiesiog didvyriu, bet, deja, jis pučia dūdą kartu su visais nevykėliais: nė žodžio apie auklėjimą, apie vaiko aplinkoje vykstantį kriminalą spendoje, per radiją ir televiziją. Štai, Sun-Times kolumnistas (Kups) penktadienio laidoje skelbia apie vieną aristo šeštąs, kito septyntas, o trečio — nei astuntas planuojamas vedybas. Juk tai papalėlių elgesiai tie divorsai yra, nes kai tuokiasi du NEUROTIKAI, jų vedybos yra netrukus įvyksiančios skrybys. Mat, kai du neurotikai tuokiasi, tai tikimudje tuokiasi KETURI asmenys: dar du PASAMONĖJE besirandantieji. Pastarieji ir priveda prie skrybų. Tada kencia abiejų pusių vaikai. Neretai iš tokių gausėja armijos gangsterių.

Visiems reikia tvarkytis

Ne tik tili artistai veda iš kėlio jaunų žmonių į pražūtį. Čia vaikai mato teisėjus, policininkus, politikierius, uždaromus į kalėjimą už viską gerovei nusikaltimus. Vaikai mato ir girdi vienuolius politikuojant ir priitariančių negimusiu žudymu. Neapsieina be prasizgimų ir tili dvasininkai — per savo asmenybę mamomai, jie piktina mažus, o apie didžiulius nėra jokios geros kalbos. Jie tik pelni didmūmų gyvena, apie laabą, je jiems ne neužsimink. Todėl visai natūralu, kad dabartinio

jaunimo didi dalis eina kreivais keliais. Todėl mes nuotankiai prašome mūsų kardinolą kreipti savas avis į TIKRĄ kelią, kad tėvai pajęgtų savus vaikus išaukleti TAIP, kaip LIETUVIAI TEVAI savo pavyzdžiu sugebėjo padėti savo vaikų asmenybės subręsti NORMALIAI.

Lietuviškai rodo kardinolui kur eiti

Lietuviško jaunimo asmenybių normalumo pavyzdys yra LIET. AKADEMIKŲ SKAUTU elgesiai. Jie aplankė Sodyboje gyvenančius senelius ir jiems pasirodė PAVYZDINGIAUSIAI visais atžvilgiais. Net asaras seneliams spaudė tų akademikų apsiėjimas, skaitlumas, gražumas, švatumas, be akcento lietuviškai kalbėjimas, su seneliais pasizmonėjimas, su jais šlokelis laužymas...

Iš Lietuvos Sodybos jie išskubėjo kieme priminti lietuvišką, tas gražiausias kalėdiskas tradicijas. Ačiū jiems ir jų tėveliams, visų senelių vardu jiems didžiausia padėka ir jais pasigėrėjimas.

Štai, tamistai kardinole, rodomas lietuviškas kėlis į sunaikintą kriminalo Chicagoje: patalikas lamstai vesti, tokiu keliu visas savas avis. Tik kuo greičiau juo eiti pradėkite ir kuo gausenius kiekis taip einančiųjų surikiuokite. Nuo visiems jau atsibodusių kalbų, eikite prie visiems pageidaujamos veiklos. Tik tada tikra sekė lydes lamstos pastangos. Mat, tada visi dvasiškiniai bus priversti grįžti į tikro kunigo darbus, vien maldomis paliovę savo gyvenimą grįsti.

Kas nesėja, tas nepiauna

Niekus apie sėtono darbus — kalėdiskas nuotais ardyms kalbėdami, tili mes tuščiais varpais skambame, nes per tūkstančius metų nesulaukėme, nesulaukiame ir niekada nesulauksime taikos, kalėdisko geravališkumo, artimui teikiamos reikiamos pagalbos, nes negalime susilaikyti to, ko TINKAMAI nesiekiamo. Kas nesėja, tas nepiauna. Kas nedirba, tas nevalgo. Taip ir čia su tuo geravališkumu: jis įgyjamas tik REIKIAMAI elgiantis tėvams ir visiems su tik gimusiū vaiku susidurian-tiems.

Todėl ir pradėjome visi nuo tuščių kalbų eiti prie reikiamų darbų: žmoguje tikras asmenybės išvystymo. Ji lokia bus sąjau su visku žmogaus papildomą niekdarbiu, įskaitant ir kriminalą.

Nebaikime savo kalėdisko darbo vien palinkėje GERAVALIAMS linksmų švenčių. Geravalių mes savo tarpe nedag turime, gal visų jų stoka. Metųje (toli) netgi žmoniško linkėjimo, žmogaus sąjau, žmogaus žmogaus, sąjau nusiteikimais vystomiesiems ir tokių ryšių žmogui gyvena, apie laabą, je jiems ne neužsimink. Todėl visai natūralu, kad dabartinio

būmės sustvarkę) mes pajęsim artimui teikti tokiame darbe. Tada prasidės tikrai kalėdiskas tarpusavyje bendradarbiavimas: nyks nesantaika, įsiviepataus visų labiausiai troškama taika. O ji ir yra didžiausias, vertingiausias žmogaus gyvenime dalykas.

Suaugusiems rodant žmonišką pavyzdį vaikams, pastarieji be jokių pamokslų pajęs eiti ŽMONIŠKŲ kelių. Taip bus galima išsiauginti naują kartą be kriminalo ir kitų niekiųjų apsi-einančių žmonių. Toks kėlis yra ne tik tikras, bet ir vienintelis į mūsų tarpe dabar siundamp visokeriopo nekaldiskumo panaikinimą.

Su savizudžiais mums nepakeliu

Per 33 metus be pertraukos dirbant Apskritis ligoninėje Chicagoje, prisiejo kartu prižiūrėti įvairiausius ir įvairiausio mis ligomis negaliojančius sergančius su įvairių tautybių, tikybų, valstybių bei asmenybių gydytojais. Beveik visi jie buvo rinktiniai gydytojai, priimti po bandomųjų egzaminų. Daugelis jų taip medicinoje išsilavinę, kad dabar jau užima Chicagoje ir kitur vadovaujamą vietą įvairiose medicinos šakose, profesorijauja bei sėkmingai vertia si privaciai praktika.

Po tokios patirties vienas dalykas liko pastovus: tiek ligonio pagijimą, tiek gydytojo gydy-mo sėkmingumą DIDŽIA DALI-MI lemia jo ASMENYBĖ, tas sudėtingos smegonų veiklos pasireiškimas, išorėje. Normalios asmenybės išsigijimas ir jos ap-svietimas yra pats vertingiausias žmogaus savybės. Visa kita — žmogaus grožis, religija, tautybė, valstybė bei tėvų turtas yra tik antraeiliai papuošalai. Tas pats tinka kiekvienam žmogui, įskaitant ir gydytojus bei jo pacientus.

Buvo ir tokių asmenybe pasi-lpusių pacientų, kuriems net ir Dangus negalėtų padėti: taip stipriai jie priešinosi teikiama-i jiems nors ir geriausiai, geriau-siu būdu pagalbai. Tai pacientai savizudžiai. Priešingai dėjos normalios asmenybės (žmoni-skų nusiteikimų) ligoniams — jiems net ir iš sunkios ligos atsi-kėlimas darėsi daug patikimes-nis.

Buvo vienas labai gerai išsi-lavinęs ir geriausiai ligonius pri-žiūrįs, save komunistu laikęs gydytojas. Musulmonai gydy-tojai yra labai pajęgūs, žmoniški

ir nerūš, svalgais atstovų: gr-di, "Juk žinai, kad mūsų tikybe inuoms draudžia taip neįmanai-kai elgtis..." Aščiau, jų asmeny-bė tiktina jiems pildant savo religijos nuostatus, nes visų re-ligijų nuostatai yra žmoniški — tik juos pildantieji esti neįman-do žmoniškumo asmenys.

Taip ir prieiname visuotinę tiesą, kad žmogaus asmenybė (jo nusiteikimai) yra pati ver-tingiausia, svarbiausia žmo-gaus savybė. Niekur taip neiš-ryškėja ji visu savo svarbumu, kaip pas ligonį ir jo gydytoją. Pirmasis, būdamas menkos as-menybės savininku, nepildė gy-dytojo nurodymų su visomis jam nemaloniomis pasėkomis. O menkos asmenybės gydytojas, nors ir labai savo srityje išsilavi-nęs, būtų niekis ligoniui, kaip teisingai tvirtina šventraštis.

Kasdien matom tokius men-kuolius tiek pacientų, tiek jiems mėginančių padėti tarpe. Štai, 30 metų jaunuolis, neturėdamas ką veikti (būnant dėl nervų pa-aimo psichiatrinėje ligoninėje) pradėjo rūkyti po du pakelius per dieną. Gavę dylikpirštėje žarnoje žaidą, kuri geriausiai valstais gydant nesitaisto ir jam rimtomis, net miršinomis kom-plicacijomis graso, Medicina da-bar cigarečių laiko didžiausiu virš-kinimo kanalo žaidžiu priesu, o menkos asmenybės žmogus su ja neatsiskirtinai draugauja.

O čia vėl 52 metų vyras, nuo 9 metų rūkas. Jis pradėjo ne-muryti maisto. Ištyrus, rastas 30 cm. antro dantų stemplėje ba-ronkos pavidalo vėžys. Jo dienos trumpos, nežiūrint kaip jis bus gydomas. Medicina rūkymą lai-ko viena priežastimi, pagreitinančia vėžio stemplėje atsiradi-mą.

Išvada. Čia negadindama, nes žinoma, kad gadinimas menkos asmenybės žmogų nepataiso. Tik mėginama atkreipti visu nekreipiančiųjų į svarbiausią dalyką — savos asmenybės žmo-ginimą — dėmesį. Per tokių ku-žmoniškumą kiekvienas iš mu-sų apturėsime kalėdiskasnes Ka-lėdas ir laimingesnį gyvenimą tiek SAU, tiek ir ARTIMUI. Šito gerio visi trokštame, tad ir pši-leiskime į tinkamus darbus jo įgyvendinimui. Sėkmės visiems tame sva ribiausiame žmogui darbe!

Pasiskaityti. Donald M. McKery, M.D. Take Care of Your-self. Addison-Wesley Pub. Co.

Vl. Viliūnas

VILNIETĖS SKUNDAS

Tenai, kur juokias pakalnes klonių,
Kur aš su broliu augau linksmai,
Kur tiek daug buvo gražių svajonių —
Lietuvį spaudžia sunkės vargai...

Iš ten, kur tėvo pirkia statyta,
Kur mama verpė plonas gijas —
Ašei vargidienė likau išvyta —
Kas mano skaudžią dalį supras?!

Paliko lūšnā, paliko pievos,
Paliko slaitai gojų gražių,
Paliko sode žydinčios tėvos
Ir plačios dirvos žalių rūgų...

Gimtine mano, žeme šventoji,
Tave suprasti galin tiktai —
Tu — mano džiaugsmas, mano brangloji,
Svajonė vargo dienų tiktai!

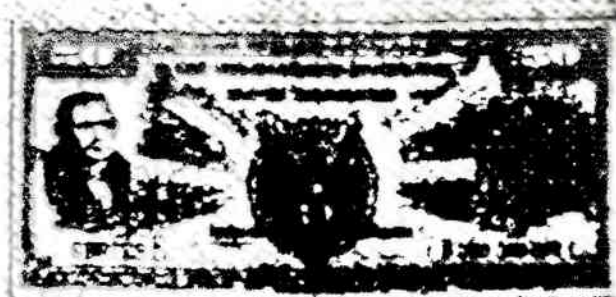
Tiktai upokėnių vilnys sūkines
Man cionai nesa žinias vargu,
Kaip priešai mūdo žeme tėvynės,
Kiek daug ten broliai kencia skriaudų...

Iš ten, kur tėvo pirkia statyta,
Kur mano sesėis augo linksmai,
Ašei bedalė likau išvyta —
Mane prispaudė kietų vargai

Great American Dream Machine.

Success is the price that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your national dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Auto-Matic Plan where you bank. And you know it, your American dream will be a reality.

Take stock in America.

U.S. Savings Bonds mature in less than six years.

TILŽES AKTO MINĖJIMAS

Minėjimas įvyko 1981 m. gruodžio 2 d. val. p. p. Šaulių Namuose, Chicagoje.

Minėjimą atidarė Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio Vidurio Vakarų Valdybos pirmininkas p. Vilijus Žiborys. Savo atidatymo žody jis pasakė, kad Tilžės Aktas yra Mažosios Lietuvos Vasario 16-oji. Nors žiauri pavergėjų ranka užgniaužė laisvės liepsnės mūsų gimtajame krašte, bet viltis, kad vėl susidarys sąlygos tėti pradėtas laisvės kovos dienas, turi drąsinti mus visus ir padėti mums išlaikyti kovos dvasią mūsų širdyse.

Kai ateis ta diena neužmirškime, kad mūsų gimtinė, lietuvių žemė per amžius buvo ne tik kur Vilnius ir Trakai, bet neužmirškime ir tas sritis, kur randasi Tilžė, Rambynas ir Karaliaučius. Turime būti susirūpinę visi tos Mažosios Lietuvos likimu. Todėl turime visi, o ypač veikėjai ir Lietuvos laisvinimo organizacijos, bei kiekvienas kelti Mažosios Lietuvos ir jos likimo klausimą. Apie Mažąją Lietuvą dokumentinių studijų kaip ir neturime. Kai tuo pačiu metu išlektžiamos lietuvių suaukotos ne mažes sumos romanų leidimui

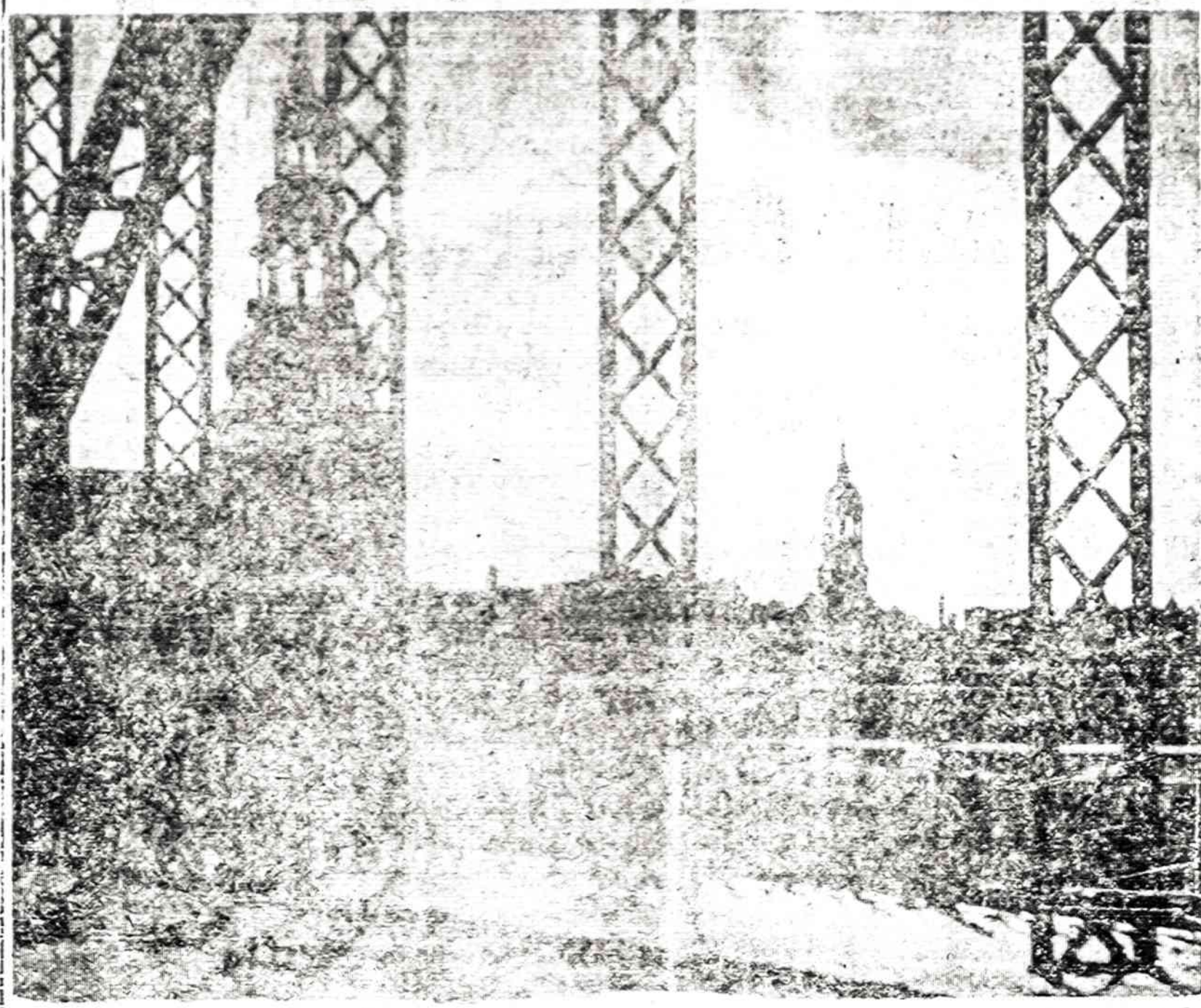
finansuoti ir panašiai. Visiems turi būti aišku, kad tik dokumentiniai įrodymais te galėsime įginti teisėtą savo pretenzijas į priešų užgrobtas mūsų žemes, nes karinės jėgos tikrai žlugs. Mes turime veikti, turime kelti balsą, nes tik tokiu būdu įvykdysime savo viltis. Ir vieną dieną Didžioji ir Mažoji Lietuva vėl bus laisvos kaip viena tauta.

Man lenka maloni proga atidaryti šią svarbų istorinio Akto minėjimą. Jame dalyvauja Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė. Klaidės Jūrų šaulių kuopa, Gen. Daukanto Jūrų kuopa, kurios daktar įreš vėliavą. Minėjimo dalyvius prašiau vėliavą pagerbti atsistojimu.

Invokacija - malda sukalbėjo vyskupas Ansas Trakis. Sugiedotas Lietuvos himnas, vadovaujant Maž. Lietuvos daktarai p. Aldonai Buntinaitėi.

Minėjimą praversti buvo pakviestas p. Algis Regis.

Minėjimą žodžiu sveikino Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio pirm. teis. Kr. Kikutis. Jis buvo sutiktas gausiu plovimu. Alto vardu sveikino Alto valdybos narys p. inž. Naudžius, šau-

Panemunės žiūrint

Tilžės valdovės

lių vardu - valdybos sekretorius J. Mackonis, Raštu sveikino Vilniaus krašto lietuvių sąjungos ir M.L.R.S. buvęs garbės pirm. M. Brakas. Tilžės Akto perskaityti pakviestė Maž. Lietuvos sūnų p. Kleinaiti. Akto minėjimo dalyviai išklause su didele atyda atsistoję.

TILŽES AKTAS

Atsižvelgiant į tai, kad viskas, kas yra turti teisę gyventi ir turti, mes, lietuvių, dien Prūsų Lietuvoje gyvenantieji sudarome šio krašto dauguomenę, reikalaujame mes, remdamiesi ant Wilsono tautų ptes apsisprendimo teisės priglaudimo Mažosios Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos. Visi savo parašu šią pareikšimą priimančiai pasizada visas savo jėgas už įvykdymą minėtų siekių pašvesti.

Tilžėje, lapkričio 30 d., 1918 m. Pasirašo: J. Vanagaitis, Viktoras Gailius, Marijnas Jankus, Mikėlis Davėlis, M. Kas Baraišis, A. Smalakys, Kristupas Pauza, Mikėlis Lymantas, D. Kalniškis, E. Zubaitis, Kristupas Kiupelis, Jagomastas, Jur. Lėbaras, Jurgis Anasius, S. Develkis, Jonas Užuovis, Jurgis Gronovas, Mikėlis Mačiulis, E. Bendikas, M. Reidys, W. Didžys, J. Juška, M. Klackus ir Jurgis Margys.

Paskaitą skaityti apie Maž. Lietuvą buvo pakviestas rašytojas, poetas Apolinaras Bagdonas. Paskaitos pavadinimas: "Kelias į Tilžės Akto".

Paskaitos santrauka. Mažoji Lietuva, kaip dar vadinama Prūsų Lietuva, yra lietuvių žemė vakarinė dalis, 1410 m. su brūkšniu Knyžiučių Ordina. Lietuvos valdovui Vytautui dar du kartu teko kariauti su Orde- nu ginklu kovos lauke. Ir tik 1422 m. pagal Melno ežero taitikos sutartį, Vytautas, legalėjo

atgauti savo motinos tėviškę Zėmaitiją. Pagal tą sutartį, Lietuva buvo perkirsta į dvi dalis. Mažesnieji vakarinė dalis, Mažoji Lietuva atiteko Ordinui, o didžioji dalis, pavadinta Didž. Lietuva, atiteko Didžiajai Lietuvos kunigaikštijai - Vytautui. Ta siena nepasikeitė iki šiol 500 metų.

Mažoji Lietuva, nežiūrint sveatinųjų valdymo, pasidarė lietuvių tautos kultūros židinys. Lietuviškoje žemėje, Karaliaučioje, 1544 m. buvo įkurtas pirmasis universitetas. Jo pirmuoju rektorium buvo Abraomas Kulvietis iš Didž. Lietuvos. Čia buvo išleistas pirmosios knygos senąja prūsų kalba ir 1547 m. pirmoji knyga lietuvių kalba, parašyta Martyno Mažvydo "Katechismusa prasty Szadey". Jis buvo kilęs iš Didž. Lietuvos, iš Zėmaitijos. Čia taip pat buvo išleista Kleino pirmoji lietuvių kalba gramatika lotiniškai, pirmasis lietuvių kalbos Hacko žodynas. Ten pasirodė 1832 m. pirmasis lietuvių kalba laikraštis "Nusidavimai". 1818 m. Liudvikas Gediminas Rėza išleido Kristijono Duonelaitio parašytą poemą "Metai". Ji vėliau buvo išversta į septynes kalbas. Ten pasirodė ir pirmasis lietuviškos dvasios laikraštis "Aušra". Jo redaktorių tarpe buvo ir du Maž. Lietu-

LIETUVOS BEI LIETUVIŲ VARDAI, PAVARDĖS IR VIETOVARDŽIAI

(Tęsinys)

Prievardžiai

Atsiradus daug bendravardžių asmenų, kad atskirus vieng nuo kito, reikėjo prie vardo prijungti prievardžius: tėvo ar brojo vardus, kilimo ar gyvenamoji vieta, verslos ar amatas (Dailidė, Kalvis), pravarde, kaip antai: Bumbulis, Rudis, Didžiagalvis etc. Zėmaitijoje randame paminėtus: Mingaila, Gaudručio sūnus, Vygaudas, Lengvenio brolis, Klausingaila iš Rėseinių ir t.t.

Dviardžiai

Lietuvos valdovui Mindaugui įvedus krikščionybę Lietuvoje dokumentuotai išdestyta J. Venclovo "Mindaugo krikštas - Lietuvos krikštas", 1972 m.), pradedo šalia tautinio bei lietuviško vardo atsirasti krikščioniškieji vardai, ypač vėliau, pavz., 1337 m. randame dokumentuose užrašytus: Michael alias Minigal (Mykolas, kitaip Mingaila), kiek vėliau: Gregorio alias Gedigold (Gregorius, kitaip Gedigaudas) etc. O kai kurie kilmingieji vadinosi trimis vardais: Albertus Stanislaus Radzill (Albertas Stanislaus Radzila) etc.

— Gydytojas griežtai uždraudė mėno žmonai gaminti val-

(Bus daugiau)

nislovas Radvila) etc.

Bei būta štistikimų, kur "alias" (kitaip) žėdėlių tarp dviejų vardų nebūta ir buvo užrašoma pavz., Joanne Jawwnis (Jonas Jaunys). Tai buvo lyg pradžia si sidaryti lietuvių pavardėms. Juo labiau, Lietuvos valdovui Jogailai pavedus Lietuvos religinius reikalus tvarkyti Lenkijos vyskupui bei lenkų kunigams, kurie nuo Krokuvos vyskupo Zbignew Olesnicki laikų pasireiškė kraštutiniu lenkišku soviniizmu. Jie uoliai stengėsi lietuvius nušautinti bei padaryti juos lenkais, apie ką dokumentuotai aprašė kan. K. Propolanis "L'Église Polonaise en Lituanie". Pats. Dėl to jie net draudė lietuviams krikštyti tautiniais vardais.

Vienok lietuvių nenorėjo savo tautinių vardų atsakyti. Tautiniai vardai ėmė virsti pavardėmis, pavz., Stanislovas Kėsgaila etc. Nors paprastai žmonės dar ilgai save vadino tik tautiniais vardais: Miuntautas, Eilikutis, Teisutis, Vygaudas, Minvydas, Jotautas, Viltautė ir t.t.

(Bus daugiau)

GYDYTOJO DRAUDIMAS

— Tai ką? Ar ji sirguliuoja?

— Ne ji, bet aš susirgau.

MIESTE IR UPĖJE

Man's trouble is not what he does or doesn't, but what he dreams. (J. MacLennan)

Save mąstydamas svajojau ir upės vėidrodyje žiūrėjau į save (Prie upių visi vaikatos norėję būti žemėm ar srove).

Galbūt gerai, kad atėjau be irklo ir noro pasisemti kibiro vandens, žiūrėjau aš į savo veidą, pridengtą staigos pakrantės šipuliais.

Galbūt gerai, kad aš tikrai žiūrėjau kaip upė savo vandenį irklavo ir upės srovėje atsispindėjo šviesa ant kranto stovinčio miestelio.

Galbūt gerai, nes niekas nepasėmė kibirais srovės vandens su miesto žiburiais.

Algimantas Mackus

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATURA. Lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, nekomet nesensų. Vins Krėvis, Igno Klapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, I. Ranko, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Reilauš straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis. M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varnakūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$2.

DAIŲ SVENTES LAUKUOSE. poetės, rašytojos ir kūrėjų šokių pirmūnės Juozės Vaidilionienės atsiminimai apie dabas įvėntas bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedidnuojan tiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS. Antano Rūko aprašas. Tas Juozas Adomaitis - Dėdės Serno gyvenimas. Tai ne savas gyvenimo broūšų aprašymas, bet tikslai to laikotarpio buities literatūrinė studija, suaktrėtyta akimėkliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

LIETUVIŠKASIS PAMARTIS. Henriko Tomo-Tamalauskio komial parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs klekvienu lietuviui. Leidinyje iliustruotos nuotraukomis, pabaigoje duodami vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į rokiečių kalbą. Laba gaudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$4.

KA LAUMERIS LEMIA. rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie amėnais ir vietas nepris. Lietuvoje ir pū maišiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik \$2.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupręs kas ir kildingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik m. Fergio Jaiinako knygoje apie Julijus Janonio gyvenimą ir po siją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotojo už žmogaus teises Knyga yra didelio formato, 235 puslapių, kainuoja \$4.

MATYRINIS NOVELAS. M. Lošenko Ešryba, J. Valašio vertimas. 304 pusl. knygoje yra 18 samojingų novelių. Kaina \$3. Knyga parduoma Naujienose, 1729 So. Halsted St., Chicago, IL 60606. Užsakant paimti, 64445 Naujienų parduotuvė Naujienose

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• BESTESTINGA! • PILDOMI RECEPTAI • FARMTE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KILMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Chocolate or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

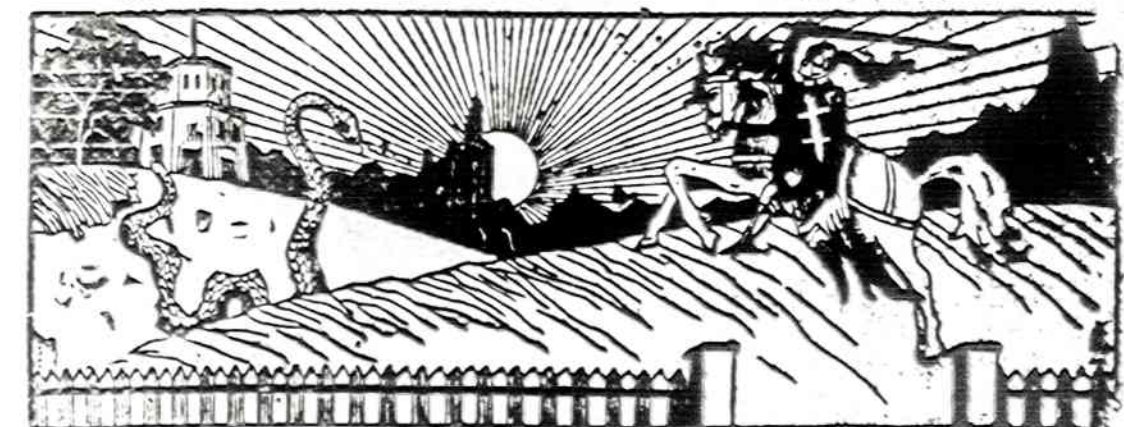
Read label and follow directions.
© Ex-Lax, Inc., 1982

NAUJIEŅOSE GALIMA GAUTI:

1. Dr. Kazio Griniaus, ATSIMINIMAI IR MINTYS, II tomas \$10.00
2. Prof. Vaclovo Biržikos, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis 208 ps. \$6.00
II dalis, 229 ps. \$6.00
3. Miko Šileikio, LIUCIJA. proza. 178 ps. \$5.00
4. Janinos Narūnės, TRYS IR VIENA. Atsiminimai, 172 ps. \$5.00
5. Prof. P. Pakarklio, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBES SANTRAUKŲ BRUOZAL. 176 ps. \$4.00
6. J. Venclovo, S. DAUKANTO LIETUVIŠKA VEIKLA. 60 ps. \$2.00

NAUJIEŅOS, 1729 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60606 atskite šekį ir pridėkite vieną dolerį persiuntimo išlaidoms.

Inž. LIODAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES UKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo višką. Kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunimui ir prof. M. Būgas pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslūs vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$28. Kiekt viršelias. Paltas \$3.

NAUJIEŅOS

1729 S. Halsted St., Chicago, IL 60606

1 - Naujienos, Chicago, IL, Thursday, September 27, 1984

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays

by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37494000

Postmaster: Send address changes to Naujienos

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

As of January 1, 1990

Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.

metams \$40.00
pusi metų \$22.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$4.00

Kanadoje:
metams \$45.00
pusi metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$5.00

Užsienioje:
metams \$48.00
pusi metų \$26.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, pirmadienius ir šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Pilnais reikiama siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:

metams \$45.00
pusi metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00

vienam mėnesiui \$5.00
Kitose JAV vietose:

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Pertemptas ir nužudytas, apvogtas ir apdrapstytas Algimantas Mackus

Taip jau nelemtai šio jauno prūsų poeto gyvenimas susiklostė, kai senos žemaitės savo žnyplėmis pradėjo jauno gyvenimą draskyti. Pirmiausia ji apkrovė įvairiausiais darbais ir smarkiai pertempė. Pertempta — nužudė. Nužudyta — apiplėšė ir apvogė, o vėliau būriaisiais purvais apdrapstė. Iki šio meto niekas prūsų poet nebando ginti. Daugelis prūsų net ir nežino, kad Algimantas Mackus gimė Pagėgiuose, iš ten šimtmėčius gyvenusių prūsų. Ar Mackus ir Pagėgius atstūmė vokiečiai susitarę su Europos kryžiuočiais, šiandien sunku pasakyti. Bet poetas labai mėgo Pagėgių apylinkes, jų gamtą ir apylinkių žmones. Ne vieną kartą savo bendradarbiams jis pasakojo apie Pagėgių apylinkę kaip apie gražiausią lietuviškos gamtos vietą.

Liūdniausia, kad mūsų broliai prūsai nei nežino, kad Algimantas save skaitė prūsu, kurio kelios kartos gyveno augo, vertėsi Pagėgiuose. Mackaus ir kalba buvo ne rafinuota ir išdailinta Kauno ponų kalba, bet ji buvo trumpa ir aiški Kristijono Donelaičio kalba. Jis, gyvendamas mūsų laikais, nesakė išdailinta ir išpūstyta kalba, bet vartojo "neornamentuotą" kalbą. Jis kalbėjo apie "neornamentuotą" generaciją. Jis norėjo pasakyti: ne šiluota, lietuviškų ponaičių kalbama kalba, bet paprasta, nepadailinta, visiems būrims suprantama lietuvių kalba.

Algimantas Mackus buvo galvojantis jaunas vyras. Jis būtų galėjęs susirasti Amerikoje darbo, ramiai dirbti ir dar ramiau gyventi. Be Pagėgių mokyklos, jis mokėsi Vilniaus universitete, o kai pateko į Vokietiją, tai lankė Wuerzburgo, Schweibfurto, Schwabische Gmündo gimnazijas, o kai pasiekė Chicago, tai tuojau įstojo į Rooseveltto universitetą. Jam rūpėjo pramokti angliškai ir susipažinti su kultūriniu bei literatūriniu Amerikos gyvenimu. Jis greitai susipažino su Chicago lietuvių gyvenimu.

Kada Algimantas Mackus laisva valia pasirinko vietą darbui, tai jis pirmiausia atėjo į Naujienas. Jis susipažino su visais Chicago lietuviškais laikraščiais. Iš visų jis pasirinko Naujienas.

Pradžioje Naujienose jis skaitė korektūras, vėliau rašinėjo korespondencijas, o vėliau jis naudojo Naujienų puslapius įvairiems lietuvių kultūros klausimams nagrinėti.

Naujienose Algimantas Mackus gerai jautėsi. Jis galėdavo pasisakyti įvairiausiais literatūros klausimais. Dažniausiai jis pasirašydavo savo vardu ir pavardę, bet kartais pasirašydavo ir įvairiais slapyvardžiais. Savo rašinį jis padėdavo p. Kostui Augustui, o už poros dienų jis jau pasirodydavo Naujienų puslapiuose. Chicago komentodavo, kas galėjo taip parašyti literatūros ir net teatro klausimais? Naujienose dirbdamas, Mackus susipažino su gambia teatre, kuriai dirbęs į Chicago Goodman teatrą būdavo atdaros. Vėliau jiedu vienas kitą pamilo ir vedė.

Tais laikais Chicagoje dar nebuvo nei Bylaicio, nei Adamkaus, nei Petručio. Tais laikais Margučio radijas buvo surištas su Vanagaičio vardu, o kai Vanagaitis akis užmerkė, tai Margučio reikalus tvarkė pati Vanagaitienė. Bet ji negalėjo prilygti Vanagaičiui. Ji jautė, kad Margučiui reikalingas naujas žmogus, kuris galėtų imtis darbo. Tuo laiku Chicagoje buvo Sophie Barcus radijas. Ji buvo gera pranešėja, Vanagaitienė negalėjo prie jos prilygti.

Algimantas Mackus naujieniečiams papasakojo, kad jį kviečia Vanagaitienė ateiti į Margutį. Naujienų redaktorius jam patarė pirma susipažinti su Vanagaičio vestu Margučiu. Vanagaitis parašė Naujienose didoką skaičių straipsnių ne tik apie Margutį, bet ir apie savo kello nes bei samprotavimus. Algimantas Mackus, gavęs senus Naujienų kompleksus, ilgai valandais užsigulęs ant jų skaitė Vanagaičio aprašymus.

Algimantas Mackus, susipažinęs su radijo pranešimais, darbo nepabūgė. Jis žinojo, kad negalės prilygti Vanagaičiui, nemokės patraukti artistų, bet jis išsivildavo, kad galės patraukti jaunimą, susižavėjusį poezija ir teatru. Svarbu — moderni poezija ir modernūs teatrai. Pradžioje Mackus nenorėjo palikti Naujienų, kurios jam buvo gerai pažįstamos. Už Naujienų jis jau buvo užsikabinęs. Jeigu iš Margučio niekas neišeitų, tai jis Naujienose būtų ir pasilikęs. Pradžioje Margutį jis paskaitydavo svarbesnes žinias iš Naujienų. Skaitydavo lengvai, sklandžiai. Kartais paskaitydavo ir savo paruoštas žinias, bet dažniausiai komentodavo, klausytojams patiko. Į Mackų buvo daromas didelis spaudimas, kad jis pereitų į Margutį. Spaudimas buvo toks didelis, kad Mackus atsisveikino su naujieniečiais ir nuėjo į Margutį.

Tas spaudimas į Mackų buvo didžiausioji jo nelaimė. Mackus su Vanagaitiene, iš Margučio skubėdami į radijo stotį, susidūrė su automobilio priešakyje ir abu 1964-ais metais užsimešė. Jeigu nebūtų buvęs išviliotas į Margutį, tai, ko gero, dar ir šiandien jis būtų gyvas ir išgarsėjęs dideliu poetu.

Atsirado trumparegių grupė, pasiryžusi pasipihgauti poeto Mackaus drąsesnėmis idėjomis, kuri ryžosi "jam padėti". Jie sudarė komisiją Algimanto Mackaus knygoms leisti. Algimantas Mackus kartu su tūkstančiais lietuvių bėgo nuo sovietinių karo jėgų ir policijos, o nauji leidejai pakio Mackaus eilėraščių rinkinį Lietuvos okupantams. Jei Mackus būtų buvęs gyvas, tai jis jokių būdų būtų nesutikęs duoti okupantui spausdinti jo eilėraščių. Negalima su lietuvių tautos priešais vesti kovą ir tuo pačiu metu bendradarbiauti. Tariamai trumparegiai, Al-

Algimanto Mackaus nepažinę, jį purvais apdrapstė.

Algimanto Mackaus vardu jie sudarė fondą įvairiausiomis knygoms leisti. Šiais metais tas fondas išleido "Augintinių žemę". Jie paruošė naują Mackaus eilėraščių rinkinį. Ant viršelio uždėjo juodai raudonos spalvos penkiakampę žvaigždę. Viduje ištisus puslapius aptaskė nevykusiais moderniais teškiniais.

Mackaus palikimą turėjo tvarkyti jo žmona, Mackūvienė. Fondas buvo sudarytas ir užregistruotas, nieko neapsiklausus, kad artimiesiems netektų nei centas. To neužtenka, išneštos visos Mackaus knygos, jo paties ir kitų jo name palikti rankraščiai.

Ar galima iš mirusio inteligento padaryti tai, kuo jis nebuvo? Ar galima purvais apdrapstyti drąsų kovotoją?

Algimantas Mackus

SNIEGAS BALTAVO IR MAN

Nė vienos žemės atlaužos nepaismiu, ir nieko neturėsiu savo, ne man nukritęs sniegas aplinkui baltavo,

ne man baltavo žemė pradėjo baltuom birsti ir nykti, nors turėjo mane, o ne žemę apsnigti,

ir sniegas turėjo ištirpti ir tekėti kruvinom saujom; aš nežinojau, kad sniegas gyvas be kraujo,

kad jokios žemės atlaužos nepaismiu ir kad nieko neturėsiu savo, nors žemei nukritęs sniegas ir man baltavo.

RYŽIŲ RINKĖJA

— Nors man rankos buvo purvinos ir juodos ir mano akys — "nė šitų plantacijų vanduo" (man vieną kartą ištare prajodamas toks jaunas ir gražus piemuo),

bet aš tikejau, kad prajojant tiesos dar niekas nepasakė prie vandens, kad niekas netiki stikliniais žodžiais pro šalį jojančių piemens.

Ir tiek nedaug. Tik kečios saujos ryžių, ir tiek gyvenimo nedaug! Plantacijų platybė lyjant, gyvenimą aš svajonėmis rinkau...

O tas piemuo prajodamas sugrįžo pas ją — apklotą audeklu ir ryžiais.

PAVIRTOJŲ TĖVYNĖ BULVIŲ DERLIUS

Daugelyje šių šiemet genau negu pernai pasodino bulves, pūpestingiau jas prižiūrėjo, kruopščiau baigė suderoti jų derlių. Negalutinais dydmenimis, is hektaro prikasama po 116 centnerius bulvių.

Deja, atskiri rajonai, ūkiai ir šiemet nepasiekė ryškios pažangos. Antai Plungės rajone šiemet is hektaro prikasata vos so 110 centnerių bulvių.

Pagrindinės žemo bulvių derlingumo priežastys — blogai paruoštos dirvos, pažeista jų trėšimo organumais ir mineralinėmis trąšomis technologija, prastai prižiūrimi pašalai. Daug nuostolių patiriama kasant bulves.

Tokių apžvalgą "Valstiečių laikraštys" padarė Žemės ūkio ministerijos vyr. agronomas I. Mondeikis.

500 LIAUDIŲ UNIVER-SITETU

Respublikos liaudies universitetų tarybos pirmininkas ministras H. Zabulis pranešė, kad dabar Lietuvoje veikia beveik 500 liaudies universitetų. Kasnuose mokosi daugiau kaip 800 tūkstančių žmonių. Liaudies universitetų pedagogų kolektyvuose dirba daugiau kaip 30 tūkstančių mokslinių, patalpų, tarybinių, profesorių, ūkinių vadovų, kitos veikėjų 2.000 jų turi mokslinius laipsnius ir vardus.

PORTUGALŲ KOMUNISTAI LIETUVOJE

Lietuvoje nuo spalio 23 d. viešėjo Portugalijos komunistų partijos delegacija. Švečius priėmė ir juos Lietuvoje lydėjo Sov. Sąj. CK darbuotojai atakinijas darbuotojas O. Koskinas. Portugalų komunistai susipažino su Lietuvos ekonominiu ir socialiniu gyvenimu.

Delegacija Lietuvoje priėmė užsienio ryšių skyriaus vadą M. Sedovskis.

KAUNO KLINIKA

Šiame didžiulame sveikatos komplekse kasmet gydosi apie 10 tūkstančių žmonių. Per metus atliekama per 15 tūkstančių sudėtingų operacijų. Ligoninėje dirba 650 gydytojų, apie 2.000 medicinos seserų. Iš viso — daugiau kaip 3,5 tūkst. darbuotojų. Išymiausi gydytojai ir mokslininkai yra profesoriai J. Eluza, J. Brėdikis, A. Baubienė, E. Deklaravičienė, L. Klumbys, V. Sadauskas, O. Rinkeviciene ir kiti.

I. PUŠENAS

KOVA IR MEILĖ

LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ ROMANAS

(Tęsinys)

— Mes atvykome apžvalgyti lietuvių pozicijų ir netikėtai buvome užklupti.

Sužeistieji sukeliame į valtį. Sulipa dešimt Gyniotų vyrų ir, belaisvio Navario vedami, pradeda irkluoti. Kita būrio pusė pasilieka ant kranto laukti valties sugrįžtant, kad galėtų ir jie persikelti. Buvo tai nedidelė jūros įlanka, tik nakties tamsoje atrodė galo neturinti. Greitai jie perplaukė į kitą pusę. Du sužeistieji beplaukiant visai nurimo. Kariai juos užkasė ten pat, o Liūdas įsmeigė smaigtį su užrašu: Čia guli mano tėvų žudikas, Fricas Sturmmacheris.

Kol visos būrys persikėlė, pradėjo švisti diena, balta šalia pasipuošusi; netoli matėsi Klaipėdos miestas. Belaisvis Navaris gerai žinojo visą Klaipėdos apylinkę bei miestą. Kai jie prisilartino prie namų su tvoromis, Navaris įspėjo, kad čia gali būti prancūzų sargybiniai, bet kariai kautynių rikiuotėje drąsiai žengia pirmyn. Pokštelėję šovis ir tuojau praphupo kulkosvaidis. Piktai sužviogė kulkos. Gerai, kad visi suskubo kristi į čia pat buvusius griovius bei atkrančius.

— Čia yra prancūzų dalinys. Mano kuopa yra šioje vietoje. As su prancūzais nesusikalbu ir

nieko negaliu jums padėti. Jų čia nėra daug. Reikia namus apsupti ir jie pasiduos, nes prancūzai čia yra atsiūsti ne karui, bet tvarkai palaikyti, — paaiškino Navaris Gyniotui, kai jiedu abu sukrito į griovį, prisidengdami nuo kulkų.

Kulkosvaidis greitai nutilo, ir buvo galima pastebėti, kad keli prancūzų kariai pasilenkę bėga patvoriais. Matyt, jie pastebėjo, kad daug stipresnių už save jėgų neatlaikys ir pasiskubino pabėgti. Gyniotu būriui net šūvio neišovus. Vyras tuojau užėmė pastatus, rado kulkosvaidį, gerokai šovinių ir išsigandusius žmonių veidus.

— Nebijokite, — prakalbo Navaris vokiškai. — Šie vyrai nieko pikto jums nedarys, jie tik veža lauk prancūzus.

Baimės pilni veidai tuojau nurimo, ir netikrumo įtampos vietoje pasirodė šypsnyš. Prancūzai pabėgo, palikę savo pusryčius; stalai jau buvo paruošti ir kava garavo.

— Kviesiame Lietuvos karių pusryčių, — prakalbo apvali mergina, ir jos veidas tirstu raudoniui nusidažė.

Išalkę vyrai, gražios merginos lietuvišku žodžiu padarėsi, suskubo prie šilto užkandžio. Kuris visą naktį šaltame ore praleidusieji buvo labai reikalingas. Liūdas pribėgo prie merginos.

— Aldona, kaip tu čia atsiradai?

— Juk tu, Liūda, žinai, kad mano tėvus šarmų kame bermontininkai išžudė?

— Žinau, jie išžudė ir mano tėvus. Bet kaip

tu čia atsiradai?

— Prievarta. Jie atgabeno mane į šį kraštą. Sie vokiečiai paėmė mane už tarnaitę ir iki šiol nepaleido. Mano šeimininkai buvę geri, jie myli mane kaip savo dukterį. Prašė mane pabūti, kol Lietuvoje bus tvarka atstatyta.

— Mes abu esame dabar našlaičiai, — jausmingai pasakė Liūdas, — kaip gerai, kad tave čia suradau. Niekas nežinojo, kur tu dingai, manėme, kad tavęs nebėra. Kai tik Klaipėdą paimsime, aš daugiati čia tavęs nepaliksiu.

Liūdas kalbėjo taip jautriai, kad jo akys degė lyg dvi žarijos. Jis norėjo čia pat apkabinti Aldoną, bet dėl ten buvusių žmonių jis to nepadarė. Netrukus visos būrys vėl žygiavo į Klaipėdą, o Liūdas giliai stėpė savo širdį dvi mėlynas, jautriai jį palydėjusias, Aldonos akis, ir jo mintys buvo pasiklausiusios prie jos. Gyniotas pastebėjo Liūdo ir Aldonos susitikimą bei mielos giją, sužėrėjusią jų tarpe. Progai pasitalkius, jis pasakė Liūdai:

— Aldona — labai graži mergaitė, aš manau, kad ji yra ir labai gera.

Liūdo veidas nusvito.

— Taip, tamsa leitenante, ji yra labai gera, pati geriausia mergaitė šarmų kaime. Aš ją labai gerai pažįstu, šies drauge augome, ir vienodas likimas mus išliko: bermontininkai nužudė jos ir mano tėvus tą pačią dieną.

— Balsiai žiauri tikrovė, Liūda. Bet juk tai

aukos ant tėvynės aukuro. Vieni krinta kovoje, kiti širdys krinta drauge su jais. Aš negaliu trmirsti Marytės: ji paaugojo savo gyvybė už mane ir už tėvynę. Tu, Liūda, surasi kokią gerą mergaitę kaip Aldoną, ir ji sugrąžins tau žuvusią laimę, bet aš nežinau, kaip bus su manimi. Mano širdį nusinesė Marytė į kapą. Man atrodo, kad būtų geriau, jei priešo kulka neaplenktų manęs. Aš dabar mirti nebijau, tik pirmiau norėčiau dar daug pasidaruoti tėvynėi.

— Dabar aš suprantu jus, leitenante, kodėl jūs taip drąsiai vaikščiojote tarp apkamų ties širvintais, kai lenkų artilerijos sviediniai drebino žemę.

— Aš tuomet legalioja, kaip sangoti savo būrį. Save aš buvau užmirsęs. Mirties baime, tiesa, drauge su Maryte palaidojau.

(Bus daugiau)

Kas norėtų išgiti Pušeno "Susitikimas Monano" ar kitus jo leidinius, prašome kreiptis į Genutės leidyklą, 327 psf. 35, Petras Geršila, 2008 Hobson, Hot Springs, Ar. 71918.

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK

SKAITYTI DIENRASTI "NAUJIENOS"

R. VILIAM

VAKARŲ VEJAI

Modernios poezijos knyga. Kaina 5 dol. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsite pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius

1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553

Service 461-8200, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3921 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2518 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2556 West 63rd Street
Valandos: antradienį 1-4 popiet.
ketvirtadienį 5-7 val vak.
Ofiso telefonas: 776-2890,
Residencijos telef.: 448-5545

Florida

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

MOVING

Apdraustas perkraustymas
ir įvairių atsargų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 ar 376-5996

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAIMA
Prisimam Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŽERENAS. Tel. 725-3063

SOPHIE BARCUS

RADIOJOS VALANDOS

Šeštadienį ir sekmadienį
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPR - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parko.

Vedėja — Aldona Devins
Telef.: 778-1545
1159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZIS BRAZDIONYTIS
Programos redaktorius

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakara.
Vos laido 5 WCEV stoties.
Bangos 1490 AM.
St. Petersburg, Fla. 11:30 val. p.p.
ir 5:15 val. 1118 AM bangos.
844 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-1574

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininkas PRANO SULO paruošta ir teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūdūvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje. Knygos kaina - \$3.95 (su pristatymu).

"LIUCIJA"

Miko šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas Ave., Chicago, IL 60629. autorių: 6729 So. Campbell

Niekas nėra kilmesnio ir gražesnio, kaip nešti žmonėms laimę. (Bethovenas)

PIRKITE JAV TAUPYMO SŪNUS

KNOW YOUR HEART

HELP YOUR HEART FUNCTION

HELP YOUR HEART

A. A.

Julius Timpf

Gyv. Chicagoje, Marquette Parko apylinkėse.
Mirė 1984 m. gruodžio 25 d., 11:30 val. ryto, sulaukęs 88 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Vainiole.

Amerikoje išgyveno 32 metus.
Paliko mūšius: žmona Marija, gimusi Sandov, trys sūnūs — John, marči Stefa, Richard, marti Roth, Alfred, marti Olga; trys dukterys — Ann Kudzius, žentas Andrius (gyv. Australijoje), Olga Bondzius, žentas Joe, ir Marija Keda, žentas Otto; sesuo Elena Zendor (gyv. Lietuvoje), 15 anūkių bei 25 proanūkai ir daugelis giminų, draugų bei pažįstamų.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2121 W. 69th St. Galima lankytis: ketvirtadienį nuo 6 iki 9 val. vakaro; penktadienį nuo 10 val. ryto iki 4 val. popietį.

Penktadienį kūnas bus perkeltas į Liet. Evang. Luteronų bažnyčią, 6601 S. Troy St., kur bus prie mūšio laidojimas.

Šeštadienį 10 valandą ryto iš bažnyčios bus lydimas Concordia kapines.

Visi a.a. Julius Timpf giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį paliauvimą ir atsisveikinimą.

Nuolaidė lieka: Žmona, sūnūs, dukterys ir giminės.

Laidotuvių direktorius Steponas Lack-Lackawicz ir sūnūs. Tel. 737-1212

Mirė Amerikos birčinių steigėjas

Worcester, Mass. — Praeitą penktadienį savo ilgą gyvenimą naktį mirė Amerikos birčinių steigėjas Robert Waring Stoddard, sulaukęs 78 metų amžiaus.

Richard W. Stoddard buvo sėkmingas bankininkas ir kietas pado draugas savininkas. Pradžioje gamino šakas, kastuvus, greitus, o vėliau pradėjo gaminti supirus, kietus ir tankius automobilių įrenginius, erdvėlaivius ir kitų instrumentų reikinius. Paskutiniu metu bendrovė vadinosi Wyman-Gordon Co., kurį mūšiojio tėvas buvo vedęs ir valdybos pirmininkas.

Jis leido savo vaiką Richardą mokytis Yale universitete, kuris tas laikas buvo patį geriausią. Tada ir Alger Hiss ten ėmė kelti turtingų amerikiečių vaikų, kad tada buvo susiję komunistinėmis fantazijomis. Amerikos steigėjas, išradėjas ir pažangių žmonių idejas jėms nerūpėjo, jie ir iš savo tėvų nesimokė, oet buvo susiję bolševikais. Jais buvo susiję ir Richard D. Stoddard. Jis davė į universitetą strygtje organizuojamus komunistų mūšius pasiklaudyti jų skelbiamų pasakų. Vien su savažėjo tomis idejomis, kaip Alger Hiss, ryžosi stoti į komunistų eiles ir dirbti sovietiniam imperializmui.

Kaip nepriklausomoje Lietuvoje simtamargų ūkininkų vaikų nuėjo sovietų imperializmui tarnauti, taip ir Amerikoje praturtėjusių amerikiečių vaikai susiję komunistinėmis planais. Alger Hiss už melą ir tarnybą sovietų valdžiai pateko į katejimą, o Richard W. Stoddard la-

ik susiję su komunistais lenkų. Bet jis ir Amerikai nieko nedėngio nedavė.

Jis kurį laiką buvo susijęs politika ir nusipirko du Worcesterio laikraščius. Savo idejų jis nebuvo nauja, ir laikraščiai anuomet mūšis jam nebuvo įgalia, bet jis patavino John Birch skelbiamas mintis. Kitaip sakant, Ken John Birch kalmin. Kai prakašino Richard W. Stoddardą įsteigė John Birch draugiją. Jis įtraukė į savo tėvo kietinamo pieno gamybos biznį, o pats eidavo į birčinių susirinkimus, o kai lapo Worcesterio birčinių draugijos pirmininkas, tai parūpindavo apskresniems birčiniams reikalingų pinigų.

Idomu, kad pats birčinių draugijos pirmininkas kvietė kitus žmones tapti birčiniams, tuo tapti savo laikraščio jie ne padarė birčinių skelbiamų idejų organais. Ar jis mintai nelejo birčinių skelbiamomis idejomis, ar jis nenorėjo, kad kitas toms idejomis susijėtų? Pats birčiniams klausinėjo savo pirmininką, kodėl jis neleidžia savo laikraščiams skelbti birčinių idejų. Rūpino atsakymą negaudavo. Vienkartinį aiškina, kurį Stoddard yra davęs, sūnui skambėjo: "Nenoriu, kad pakenktų sunkiai besiverčiantiems laikraščiams".

Worcesterio seni lietuviai dirbo birčinių steigėjo dirbtuvėse, bet ne vienas birčinių netapo.

Birčinių draugijos pirmininkas Stoddard neleidžia savo laikraščiams skelbti birčinių idejų, o kodėl įtakingiausias lietuvių birčinkas savo laikraštį naudoja birčinių idejomis skelbti? Tiesybė, jis naudoja birčinių idejomis skelbti ne savo laikraštį, bet savininkas jėm leidžia tai daryti. Kodėl jis taip elgiasi? Seni lietuviai buvo apdairūs už ką kurinos dypikus.

ARGENTINOJE MIRĖ LIETUVIAI

† Petras Naruševičius, ke. dainininkas, 90 m., po ilgos ir sunkios ligos mirė 1984 m. lapkričio 3 dieną. Palaidotas Flores kapinėse. Liko žmona Agota Sabūnaitė, duklė Ana, Marija su vyru

Juan Jose, Andres ir Marija, Hectora Salaverria ir jų vaikai: žmonos sesuo Domicas Sabūnaitė ir kiti artimieji.

Vienas buvo geras amatininkas, slausis specialistas. Išėjo pensijon dar ngai dirbo tą patį darbą. Buvo vienas is Argentinos lietuvių Centro kūrėjų.

† Aurolas Banušis, pande. lietas, 71 m., mirė Ezeizas ligoninėje 1984 m. spalio 8 d., po ilgos ir sunkios ligos. Palaidotas vietoj kapinėse. Liko žmona Felona Diaz ir posūniai Gustavo ir Martin, sesuo Adele Deksnė ir jos vaikai Eivira ir Antonio bei kiti giminės.

† Magda Skeresytė Jurgelevičienė mirė 1984 m. spalio 22 d. Buenos Aires mieste. Liko našlė su vyru R. D. Arce ir jų vaikai Alejandra ir Esteban. Vėnė palaidota Chacabito kapinėse.

† Marija Skeresytė Eidmūdienė, ukmergė, mirė 1984 m. spalio 8 d. Palaidota Lanus kapinėse. Liko sūnus Domago su žmona ir jų vaikai.

† Elza Šileikaitė Wojciekian, kaunietė, 77 m., mirė viimes mieste 1984 m. lapo 29 dieną. Palaidota Ezeizta kapinėse. Liko sūnus, policijos komisaras Francisco Wojciekian.

† Marija Survytė Santariene, 88 m., mirė 1984 m. lapkričio 25 dieną. Palaidota Bahfield kapinėse. Liko kirksto duklė Eugenia Deksnytė Backienė, kuri saugai prizinėjo iki mirties.

† Ona Gudjurgytė Oksienė, šiaulietė, 85 m., mirė Berisso mieste 1984 m. lapkričio 10 d. Palaidota Berisso kapinėse.

† Ona Bakaitytė Kriščiūnienė mirė 1984 m. lapkričio 9 d. Berisso mieste. Palaidota Berisso kapinėse. Liko sūnus Stanislovas su šeima.

† Ona Kazlauskaitė Glemžienė, kaunietė. Palaidota La Plata kapinėse. Liko sūnus Petro, YPF inspektorius, su žmona, mokyklos direktore, ir 6 vaikai. Taipgi liko mirusio brolio žmona Severina Venkutė Kazlauskienė.

(Arg. Liet. Baisas)

Štai, kur priežastis

— Kodėl Amerikoje niekad nebuvo prezidentu moteris? — užspuolė žmona ant vyro.

— Prezidentas turi būti virs 35 metų amžiaus.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

YENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių Direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktoriai

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Generalinė 6460

Majorui Ivaskauskui

mirus

Viktoras Perminas

M. BIRŽISKA

Iš 1919-1920 m. Vilniaus darbo atsiminimų

(Tęsinys)

Bene tik 1919 m. pabaigą susitikęs su savo seniu, nuo 1905 m. pažįstamu, buvusioja dienašio "Gazeta Wileńska" leideju ir garsios "Litwa" knygos autorium Mvkołu Romeriu, vienu negausingųjų Lietuvos lenkų, kurie neįsivaizdavo, jog iš tikrųjų Lietuva piliečiai, taip su raum's sutapusi, jog ne tautiniu atžvilgiu nebemokame jo nuo savęs atskirti, gavau iš jo išgirsti, jog Pilsudskis, užimdamas Vilnių, buvęs manęs sudarviti Lietuvos valdžią iš Lietuvos Tarybos opozicijos — manęs, Kuirio, Vileišio ir Narutavičiaus ir prikergti mus, manau, prie Vilniaus pilsudkininkų — Vytauto Abramavičiaus, Kryžanauko, Jono Pilsudskio, gal to pat Romerio, o toji valdžia būtų turėjusi sujungti Vilnių su Kaunu, ne, žinoma, ir Lietuvą su Lenkija. Nežinau, 1919 m. pabaigą Jurginiui šaukiant būnant Varšuvoje o Myk. Romeriu Kaune ir lenkų politikams tariantis su lietuvių veikėjais, ar bebuvęs kas kalbama taja kryptimi, bet dėl savęs turiu pabrėžti, jog bent pat pradžioje, len-

kams tik Vilnių užgriebus, jiems bent pilsudkininkams, kažkam būvau reikalingas, ir jie mane gaudytė gaudė. Dar ne tik nebuvau lenkų girdėtas kaip Laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto pirmininkas, bet ir patis komitetas nebuvo dar susikūrus, dar šaudymais gatvėse nebuvo apimęs ir kuikos teizvimė, o jau "kažkoks" didelis pomėgis iš Varšuvos" ir vieni kiti Vilniaus lenkai ieškojo manęs čia gimnazijoje, čia namie, tik v's jiems nesisekė mane surasti. Viena, tikrai buvau užimtas ir vietoje nepasidėjau, o kita, prisipažinsiu, ir neuorėjau būti surastas, neturėdamas dar žinių iš Kauno ir nežinodamas kaip su lenkų politikais kalbėtis. Tikrai trečia to ieškojimo diena, iš ryto bakardžio 23 d., per poetas Jurgines ir be Kauno susiorientavęs ir gavęs Vilniaus lietuvių visuomenės įsitikinimo įrodymą, išrinktas Laikinojo komiteto pirmininku, "pasidaviau" ir, lyg nieko ypatinga nelaukdamas, tik lenkų pastatyto Vilniaus miesto burmistro Vyt. Abramavičiaus raštelu kviečiamas, nuėjau miesto valdybon. Išėjęs mane, jis nuramino Lenkų vy-

riausybę nieko pikta bročiui Vaclovui nedarysiant, tik turį laiką dėl galimų priešų į ekscesų skyrium pabikysiant, ir pakvietė savo kambarin, kur jau, kaip ir laukiau, laukė manęs anas "poetas iš Varšuvos". Pilsudskio atsiųstasis Lietuva ir Gudams "vyriausias Rytų Žemių komisaras" Jurgis Osmalovskis. Jis man pareiškė tris dienas mane gaudęs nesugaudęs, turį su manim pasikalbėti, ir tikrai, kalbėjęs apie tris valandas pat pradžioj buvėjęs kartu sėdėjo beveik nenašlepdamas, bet paskui išėjo, palikdamas man vieną.

Sakiau kalbėjęs, tiksliau bet gi būtų pasakius: Osmalovskis kalbėjo, aš tik klausiausi. Paprastai susidamas su politiku, ypačiai lenku, stengiuos: mažiau kalbėti daugiau klausyti: ne tik atsarga, bet ir kurią iš anksto nutariau būti atsargus. Žūrėti abiem akim ir klausytis abiem ausim, bet lietuvių prilaikyti ir ranka ne-usitarimui, tik pasisveikinimui tepaduoti Berods, ne sunku buvo man toji taktika išlaikyti: reta rasti tokį iškalbingą ir plepų vyrą kaip Osmalovskis. Nedaug beteko man kalbėti, ypačiai pasisakius komiteto pirmininku ir be komiteto žinios nesitarsiant, išgirsti gi — nemaž nelaukiau. Nors iš anksto buvau pasirengęs gauti lietuviams pasiūlymų geroju su lenkais gyventi, nors senai pažįstų lenkų politinių laktingalų "devynis balselius", prisipažinsiu, Osmalovskio giesmės gaida taip "lietuviškai" skambėjo, jog lenkų politikos nežinodamas pigiai būčiau suvilijotas.

Pati pasikalbėjimo pradžia ne buvo paprasta: Osmalovskis atsispašė manęs nemokąs lietuviškai, tad kalbėsiąs lenkiškai. Vilniuje iš lenko išgirsti tatau — naujiena: lietuvis su lenku turi lenkiškai kalbėti, bet kad lenkas su lietuviu lietuviškai kalbėtų — horrendum! žinoma, pasisakiau suprasias ir lenkiškai kalbantį. Osmalovskis ilgai aiškino man lenkų tarpusavio santykius, kovą tarp kariuomenės (Pilsudskio) ir dešiniųjų (endekų), pilsudkininkų palankumą Lietuvai ir lietuviams, reikala, kad Lietuva ir lietuviai padė-

lenkų kariuomenei įveikti stipriuosius dešiniuosius. Pats Osmalovskis lig šiol buvęs užsiėmęs žemės reformos klausimu. Rinkimai ėjo trijuose centro komiteto kambariuose, tad ir tame kuriame 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Išrinkta 12 žmonių (žūr. 1919 m. "Neprik. Liet." Nr. 1), kurių keli — S. Čiurlionienė, Vin. Matulaitis, Pr. Mašiotas, O. Mašiotienė, A. Žmuidzinavičius — pat metų vasarą ir rudenį, o kun. J. Tumas 1920 m. pradžioj apledo Vilnių. Taip pat iš komiteto pasitraukė, bent nustojo jame bendradarbiaus ir dr. D. Alseika, o juos tepakeitė tik du Laikinojo komiteto kooptuoti centrinio komiteto nariai — kun. kan. J.

Kutka ir kun. V. Jezukevičius, tad nusistatė, su jiedviem, 7 žmonių komitetas: dr. J. Basanavičius, M. Biržiška, Br. Biržickienė, Ig. Jonynas, kun. J. Šepetys. Tokia sudėtis 1920 m. vasarą susilaukė lietuvių valdžios Vilniun atėjimo, o pasakiau, Želigovskiui įsiveržus, užleido savo vietą naujai rinktam. Savo pirmininku komitetas išrinko mane, sekretorium Ig. Jonyną, raštinę vedė — prie Ig. Jonyno — iš pradžių V. Matulaitis, paskiau kun. J. Šepetys. (Bus daugiau)

— Rijav Gandhi planuoja sudaryti vyriausybę, kuri praves visą eilę naujų įstatymų, uždraudžiančių religinėms ar politinėms organizacijoms vesti kovą Indijai suskaldyti.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Rumet, Zone — Parduoti
REAL ESTATE FOR SALE
Rumet, Zone — Parduoti

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI
DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTINIMAS

VISU ROŠIU DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LAIKYKIMES MARQUETTE PARKE.

ČIA GERIAUSIA VIETA
LIETUVIAMS.

3 butų mūrinis. Labai geros pajamos.
Didelis butas savininkui. Geras investavimas.

3 butų mūrinis su garažu. Pelningas pirkiny.

Didelis, gražiai įrengtas bungalow.
Nebrangus.

SIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX

2951 W. 63rd St.

Tel.: 436-7878

RENTING IN GENERAL

Nuomos

MARQUETTE PARK

WHIPPLE — 3 1/2 large rooms,
\$290, inc. stove, refrigerator,
laundry room.

Call Jacob 779-3890.

REPAIRS — IN GENERAL

[vairūs Taisyimai]

TAISO ORO VESINTUVUS,
ŠALDYTUVUS, SKALBIMO
IR DŽIOVINIMO MAŠINAS
BEI KROSNTIS.

Herman Dečys

Tel. 585-6624

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-3700

YOUR DOG NEEDS
VITAMINS, TOO.

Sergeant's
the pet care people

ENERGY
WISE

Organize car pools to
save gasoline.
Don't be a Born Loser!

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI

Turto Chicago miesto leidžia
Dirbu ir užmestiuose, greit,
garantuotai ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O

62-80 METU AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$126 pusmečiui automobilio
liability draudimas pensininkams.
Kreiptis: A. LAURAITIS
4651 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

Tel. 523-8775 arba 523-9191

Dengiam ir talsome visų rūšių
stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA.

6557 S. Talman Avenue,
Chicago, Ill. 60629

434-9655 ar 737-1717

M. SIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių
išskvietimai, pildomi pilietybės
prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance

Good Service/Good Price

F. Zapolski, Agent

2208 1/2 W. 95th St.

Evergreen Park, Ill.

60642 — 424-8654

State Farm Fire and Casualty Company
Home Office: Bloomington, Illinois

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: Kasdien: nuo
9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Sėdėd: nuo 9 val. r. iki 12 val. d.
ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162

2849 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIA

V. BYLAITIS

ir V. BRIZGYS

Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Sėdėdieniais pagal susitarimą.

6606 S. Kedzie Ave.

Chicago, Ill. 60629

Tel.: 778-8000

DON'T set his
world on fire

Naujienose galima gauti

AUGUSTINO PAŠKONIO

knygą apie

MARIJAMPOLĖS KARO MOKYKLĄ IR
JOS KARIŪNŲ LIKIMĄ

Minkšti viršeliai. 90 psl. Kaina \$4.00.

Už persiuntimą pridėkite \$1.00.

Čekį rašykite ir siųskite:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Naujai pasirodžiusi

DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia

Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)

Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.

Chicago, IL 60608

Liberty Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION

Filadelfijos Federalinė Liberty Taupymo ir Paskolų Bendrovė

1984 metų sausio 29 dieną Filadelfijos FEDERALINE LIBERTY TAUPYMO IR PASKOLŲ BENDROVĖ, Filadelfijoje vadinama lietuvišku banku, tapo pertvarkyta į akcijų korporaciją. Jie atspausdino ir pardavė 881,449 akcijas, tokiu būdu \$8,400,000 padidindami atsargų fondą, kuris dabar siekia \$23,900,000. Akcijos dabar kiekvieną dieną duodamos ir paskelbiamos daug laikraščių finansų skyriuose ir "Over-The-Counter market" (OTC) su šiais ženklais LFSL-PHIL.

Mūsų akcijas galima pirkti ir parduoti bet kurioje akcijas parduojančioje įstaigoje. Kas nori gauti finansines informacijas, prašomas rašyti šiuo adresu:

LIBERTY FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Att: Mrs. Barbara L. Elias,

Director of Shareholder Relations

202 North Broad Street, Philadelphia, Pa. 19102

Suorganizuota, kaip Filadelfijos Pirmoji Lietuvių Namų Statymo ir Paskolų Bendrovė 1901 metais, sufederalinta 1942 metais su \$360,000 kapitalu, o 1984 metais josios turtas siekia virš trijų šimtų milijonų dolerių.

C. S. CHELEDEN,

Emeritus pirmininkas